UTTAN ÚR HEIMI

Reka flóttafólk út í oyðimørkina

Fólk úr fleiri afrikonskum londum, sum royna at sleppa til Evropa, eru flutt langt inn í Sahara-oyðimørkina og slept upp á fjall har uttan mat ella vatn

FLÓTTAFÓLK
Árni Joensen
fartekst@mail.dk

Spania og ES hava lagt stórt trýst á myndugleikarnar í Marokko fyri at fáa teir at steðga flóttafólkastreyminum til tey bæði sponsku økini í Norðurafrikia, Ceuta og Melilla. Úrslitið er, at Marokko hevur átikið sær at flyta fólkini burtur. Tey hepnu sleppa við flogfari til Senegal ella Mali, meðan hini verða flutt út í oyðimørkina og slept har. Sveisiska blaðið Zúrischer Zeitung skrivaði í gjár, at marokkonsku myndugleikarnir høvdu sent 36 bussar við flóttafólkumsuður í oyðimørkina nærhendis markinum við Mauritania.

Kunningarmálaráðharrin í Marokko sigur við tíðindastovuna AP, at tað ber ikki til at loysa trupulleikarnar við flóttafólkunum, uttan at tað elvir til menniskjaligar vanlagnur.

Túsundtals fátæk ungfólk í londunum sunnan fyri Sahara royna at sleppa til Evropa, tí tey síggja tað sum tann einasta møguleikan fyri at fáa eina verduga framtíð. Í mong ár hevur Marokko loyvt flóttafólkunum at halda til har norðuri í landinum, men nú hevur pípan fingið annað ljóð. Í síðstu viku gjørdu myndugleikarnir av at savna flóttafólk í bussar og at flyta tey fleiri hundrað kilometrar suður í oyðimørkina.

Eitt lið hjá felagsskapinum Læknar Uttan Landamark kom fram á umleið 500 flóttafólk, og tað vísti tað, at tey høvdu hvørki mat ella vatn. Læknarnir hjá felagsskapinum hava greitt frá, at fleiri av flóttafólkunum høvdu sár ella merki, sum vístu, at tey vóru sligin, og at summi teirra høvdu sár av gummikúlum. Spanskar sjónvarpsmyndir hava víst, at fleiri flóttafólk vóru bundin saman við hondjørnum.

Sambært Zúrischer Zeitung hava læknarnir greitt frá, at minst 1.500 flóttafólk eru flutt til ókend støð í oyðimørkini nakað vestan fyri algeriska markið. Harafturat hava bussar flutt flóttafólk til oyðimørkina í Vestur Sahara, sum Marokko hevur hersett. Talan er um fólk úr Gambia, Cameroun, Fílabeinsstrondini, Guinea, Ghana, Niger og Nigeria.

Fleiri felagsskapir finnast at framferðini hjá myndugleikunum í Marokko og leggja teir undir at loysa trupulleikarnar við at fjala flóttafólkini fyri altjóða fjølmiðlunum og hjálparfelagsskapunum.

Milliardir horvnar í Irak

At teir iraksku hermenninir fingu gomul vápn heldur enn nýggj kann hava kostað nógvum hermonnum lívið

Einar seks milliardir krónur eru horvnar úr írakska verjumálaráðnum

IRAK
Árni Joensen
fartekst@mail.dk

Ein dómari í Bagdad hevur givið løgregluni boð um at handtaka fyrrverandi verjumálaráðharran Rachi Hamza al-Radhi og 22 embætismenn í verjumálaráðnum, tí illgruni er um, at teir hava stungið almennar pengar í egnan lumma. al-Rahdi var ráðharri í fyribilsstjórnini, sum amerikanararnir skipaðu í juni í fjør, og tríggir aðrir ráðharrar eru undir illgruna fyri at hava verið uppi í stuldrinum.

Sambært Reuters eru fleiri av teimum, sum eru undir illgruna, flýddir úr Irak, og myndugleikarnir hava tí biðið Interpol taka teir. Hildið verður, at nakrir teirra fjala seg í London.

Sambært dómaranum í Bagdad eru einar seks milliardir krónur horvnar úr verjumálaráðnum. Pengarnir vóru játtaðir til at keypa nútímans vápn úr fleiri londum fyri, men sum skilst hevur verjumálaráðið keypt brúkt vápn fyri minni pengar. Avlopið hava politikarar og embætismenn stungið í egnan lumma.

Kvinna ímóti kvinnu

Er tað nakar, sum kann forða Hillary Clinton at gerast amerikanskur forseti aftan á valið í 2008, so er tað Condoleezza Rice, uttanríkisráðharri. Tað skrivar viðmerkjarin og rithøvundurin Dick Morris í einari nýggjari bók, sum hann kallar "Condi ímóti Hillary".

Dick Morris var ráðgevi hjá Bill Clinton, forseta, men seinni hevur hann vent Clinton bakið, og hann er javnan gestur í tí konservativa sjónvarpinum Fox, har hann ikki aftrar seg við at finnast at fyrrverandi forsetanum og konu hansara, Hillary, sum er senatorur í New York. Eygleiðarar í Washington siga, at endamálið við bókini er ein roynd at ræða teir republikonsku veljararnar og at fáa republikanska flokkin at finna eitt valevni, sum kann vinna á Hillary Clinton, um hon ger av at stilla upp til forseta í 2008.

Sambært Dick Morris er tað bara Condoleezza Rice, sum kann basa Hillary Clinton. Condi, sum hon ofta verður kallað, avsannar, at hon ætlar sær at stilla upp, men Dick Morris væntar, at hon fer at royna seg kortini. Hann vísir á, at hvørki fyrrverandi borgarstjórin í New York, Rudolph Giuliani, ella senatorurin John McCain fáa ta neyðugu undirtøkuna í republikanska flokkinum, til at teir kunnu gerast forsetavalevni.

Dick Morris vísir eisini á, at Hillary Clinton fer at fáa nógvar atkvøður frá kvinnum og teimum svørtu, stillar hon upp, men at júst her kann Condolleezza Rice bjóða henni av, heldur hann.

Bilverksmiðjur illa fyri

Tær stóru amerikonsku bilverksmiðjurnar eru illa fyri, og viðurskiftini ímillum leiðslurnar og starvsfólkið eru út av lagi vánalig, skrivar AP.

Seinasta vikuskiftið frættist, at fyritøkan Delphi, sum ger eykalutir til bilar, og sum er tann størsta av sínum slagi í USA, hevur so álvarssamar trupulleikar, at hon hevur søkt um verju ímóti teimum, sum eiga pengar til góðar hjá fyritøkuni. Leiðslan hevur gjørt eitt uppskot, sum skal loysa trupulleikarnar. Tað ber millum annað í sær, at starvsfólkið skal missa tveir triðingar av lønini, men tað vilja fakfeløgini ikki hoyra talan um.

Fer Delphi á húsagang, fær tað álvarssamar avleiðingar fyri General Motors. GM átti Delphi fyrr og yvirtekur skuldina hjá gamla felagnum, fer tað av knóranum. Tað kann bera í sær, at GM fær eina eyka skuld upp á einar 65 milliardir krónur. Ein annar trupulleiki er, at Delphi skyldar nógvar milliardir krónur, og at hetta eru yvirhøvur pengar, sum fyritøkan hevur lænt frá General Motors og Ford. Fer Delphi á húsagang, fáa tær báðar stóru verksmiðjurnar ikki pengarnar aftur.

Nýggjur bankastjóri

Fyri einum mánað síðani bleiv stjórin í svenska Ríkisbankanum valdur í tann evropeiska grannskoðararættin, og tí skuldi bankin hava nýggjan stjóra. Hann er nú valdur og eitur Stefan Ingves.

Tann 52 ára gamli Stefan Ingves er væl kendur í fíggjarheiminum, tí eitt skifti var hann stjóri í Altjóða Gjaldoyragrunninum, IMF. Frammanundan var hann varastjóri í Ríkisbankanum.

Jødar eftir Madonnu

Jødiskir rabbinarar eru í øðini inn á ta heimskendu songkvinnuna Madonnu, tí hon hevur gjørt ein sang um ein deyðan rabbinara. Teir vilja vera við, at tað er guðsspottan, og at songkvinnan verður revsað fyri gerð sína.

Madonna hevur skrivað sangin til heiðurs fyri rabbinaran Yitzhak Luria, hvørs hugsjónir eru grundarlagið undir jødisku sektini Kabbalah. Madonna og maður hennara, Guy Ritchie, hava tikið við læruni hjá Kabbalah-sektini, men rabinararnir siga, at tað gevur henni ikki rætt til at brúka navnið hjá Yitzhak Luria. Teir vísa eisini á, at eftir jødiskari lóg er tað bannað at brúka navnið á einum halgum manni til fíggjarligan vinning.

- Gerð hennara kann ikki góðtakast, men eg kann ikki annað enn biðja fyri henni, tí hon verður revsað í himmalinum, sigur rabbinarin Rafael Cohen við eitt ísraelskt blað.